

החברותא

בס"ד ערש"ק פרי האזינו ו' תשרי תשפ"א

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 640

פנינים יקרים

האזינו השמים וכו' (לכ, א) מגיד להם מבריאת העולם ועד ימות המשיח כמש"כ זכור ימות עולם וגו' בהנחל עליון גוים והפרידם ללשונותם לא בחר לחלקו כי אם ישראל, אמנם צור ילדך תשי שהיו כפויי טובה כמש"כ וישמן ישורון ויבעט. ומפני זה נענשו בעונש גלות יותר מכל אומה, וכדי שלא יתפארו האויבים לומר שיראתם נוצחת ומתגברת מסר אותם ביד האומות ואמנם עתיד הקב"ה להנכם מהרשעים כמש"כ לי נקם ושלם להם כפעלם, וידון ה' עמו ויזכור להם מדת הרחמים וקראן עמו עבדיו, ואמר הרנינו גוים עמו שירצו גם הם להדבק באמונתנו אחרי שיראו הנקם ששיב לצריו, ואמר וכפר אדמתו עמו שיכפר על הארץ ועל עמו היושב עליה. (מתוך רבינו בחיי)

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי (לכ, א) האזינו השמים הכוונה לגדולי ישראל שהמה משפיעים על יתר העם תורה ומוסר כהשמים המשפיעים על הארץ, ותשמע הארץ הכוונה אל יתר העם שהם מקבלים הנהגה מפי הגדולים כמו שהארץ מקבלת השפעתה מן השמים. (מלבי"ם)

יערוף כמטר לקחי (לכ, ב) איתא בספרי אין לקחי אלא תורה שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם, ע"כ והטעם שנקרא לקח לפי שהיא לקיחת הנפש השכלי כלומר הנפש לוקחת את התורה לקנות בה שלימות האמיתי. (אברבנאל)

יערוף כמטר לקחי תול כטל אמרתי (לכ, ב) משה רבינו התפלל שיהיו דבריו כטל וכמטר שלא ישובו ריקם, כשם שהמטר יורד ובסוף מגדל פירות כך לקחי ואמרתי יעשו פירות בלבות השומעים. (חזקוני)

כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקיננו (לכ, ג) כלומר כשאספר שבחו והנהגתו מה שעתיד לנהוג בעולמו בין לטובה ובין לרעה תמיד הבו גודל לאלקיננו ואל תהרהרו אחריו. (פענח רזא)

כי שם ה' אקרא וגו' (דברים לכ, ג) כי 'שמו' גימטריה 'רצון' דהיינו שכוחותיו של הקב"ה היינו מדת רצונו וכן התורה רצונותיו יתברך כלשון רז"ל שאמר ונעשה רצונו, ומאחר שהשי"ת רוצה להיות סומך גופלים ודאי יהיה סומכם אע"פ שהגופל אין בו כח ודעת לבקש על עצמו. אבל כשאנו אומרים שכך הוא רצונו ע"י דבור זה מתעורר מדת הרצון העצמי לפעול וכיון שא"א לפעול לאתערותא דלתתא, על זה נאמר ואבטח ואין עוזר ותושיע לי... (מתוך צדקת הצדיק)

הצור תמים פעלו וגו' (לכ, ד) הצייר שהוא צר העולם וצר בו את האדם תמים פעלו - פעולתו שלמה כי כל דרכיו משפט יושב עם כל אחד ואחד בדין ונותן לו מה שראוי לו, א-ל אמונה שהאמין בעולם ובראו ואין עול, שלא ברא בני אדם להיות רשעים אלא צדיקים וכן הוא אומר אשר עשה את האדם ישר (קהלת ו) (ספרי)

שחת לו לא בניו מומם (לכ, ה) מה שהשחית ישראל לעצמו הוא בהמרותם דבר השי"ת, דהיינו כל מה שהיה משה מנהיגם ומדריכם בדרך הישר היו אומרים לא נעשה, וזהו שחת לו לא שחת ישראל במלת "לא" ולפי שקראן בניו כמש"כ בנים אתם לה' אלקיכם הנה הפירוד וההשחתה מום גדול להם, הלה' תגמלו זאת?! (רבינו בחיי)

הלא הוא אביך קנך הוא עשך ויכוננך (לכ, ו) סידר ד' חלוקות א. שברא את האדם כנגד זה אמר הוא אביך. ב. שקנה אותנו לעבדים ביציאת מצרים כנגד זה אמר קנך. ג. שתיקן אותנו תיקון מעולה ורם בתת שכינתו בתוכנו כנגד זה אמר עשך פירוש מעשה חדש. ד. שתיקן אותנו התכוננות הנצחי לזכות בו חיי עולם הבא שהוא העיקר כנגדו אמר ויכוננך. (מתוך אוה"ק)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

נרשם ע"י שיחת הרא"ה בשנת תשל"ג (נשיב ונחלש אקלס)

בשעת בריאת העולם, טרם ניתן לאדם הראשון הציווי שלא לאכול מעץ הדעת, היה הרבש"ע בשלימות לעצמו בלי בחינת פרסום, דהיינו, שלא היתה עדיין שום סיבה להכיר שקיים יסוד בבחי' "טמיר ונעלם" - "השכל הנעלם מכל רעיון", שהוא הסיבה לחיות האדם ולכל פעולותיו, כי באותה שעה היה אדם הראשון שלם לעצמו, ולא היתה לו בחירה שיוכל להכיר שאינו יכול לחיות בלי סיבה, הוא היה מלאך בבחינת בשר; והרבש"ע היה שלימות לעצמו בלי בחי' פרסום, אבל רצונו ית' להיות מפורסם בבחי' עשיה, דהיינו ע"י בחירה, לכן צוה לאדם הראשון "מכל עץ הגן אכול תאכל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל", פי' שנתן לו בחירה.

כי לא תשתייך מציאות הרבש"ע באדם, אלא אם כן מתעורר לחיות שאין לו שלימות בעצמו, דהיינו שממהלך חייו נוכח לדעת שחסרה לו שלימות והוא זקוק לעזרת זולתו, שהאדם כשחי לעצמו, מבין ובוטח בעצמו, הרי לו בעצמו השלימות, וא"כ מה שייד בו מציאות ה' אם הוא עצמו המציאות; ולכן עד שלא מתעורר להכיר בחסרונו אינו יכול להשיג מציאות ה', ומתי שייד בו מציאות רבש"ע? כשמתעורר לחיות בבחי' "חצי" לראות שאין לו שלימות בעצמו.

דוד המלך ע"ה אמר (תהילים קי"ט) "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך", הוא הגיע לשלימות עצמו ע"י בחירה, דהיינו שחי בבחי' "חצי" בשלימות שהוא "חצי לכם", שאינו יכול לחיות כאדם הראשון לפני

הבחירה, הוא בבחינת "חצי", ומהיכן חיותו? מ"חציו לה". וזה בחינת יו"ט "חצי לה' וחצי לכם", פי' "חציו לכם" שחי בבחי' "חצי" שהוא זקוק ל"חצי לה'" - בלעדו אין לו חיות, וה"חצי לה'" דהיינו הרבש"ע, צריך ל"חציו לכם", לולא שעם ישראל חי בבחינת "חצי" אין לרבש"ע פרסום, בלי דוד המלך ע"ה לא היתה מציאות ה' בפרסום, הוא הסיבה לפרסום מציאות ה' בעולם.

שכשאמר ה' לאדם "מכל עץ הגן אכול תאכל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל" הרי שלימותו הראשונה שהיה בתחילה בלי בחירה, - בטלה, והגיע לבחירה דהיינו שאין לו שלימות לעצמו.

דוד המלך ע"ה הגיע למדרגת "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך", זה ששפטתני שאמרת לאדה"ר "מכל עץ הגן אכול תאכל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל" - צדקך, - עשית זאת בצדק, כי עי"ז הגעת לחציו לכם, שאינני חי בשלימות כאדה"ר לפני הבחירה, אני בבחי' "חצי" ומוכרח לחיות ע"י בחירה, תמיד הנני בסכנה, כי מה"חצי" שלי אני רואה שלולא הסיבה אין לי אחיזה, חסרה לי השלימות שהיא מציאות שלימות הקדושה - שלימות האמונה, אני בבחי' "חצי לכם" וצריך ל"חציו לה'", שכדי שיהיה הפרסום בעולם שהרבש"ע נהיה מציאות ע"י בחי' הבחירה שברא תוהו ובוהו, צריך האדם להגיע לשלימות בבחינת "חצי-לכם". אבל יש מסך המבדיל בין הקדושה לרבש"ע, שהשגתו לגבינו היא באמונה, כי הרי אין השגתו בהבנה, אלא ע"י האחיזה והקיום

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שלנו, אנו חיים עמו במציאות, ואנו חייבים להשיג שלימות "חציו לכם" - כשלימותו, "חציו לה"; שכשהאדם חי בהבנתו הוא אינו יכול להגיע להבנה שהיא האמונה, הבנתו, היא מסך המבדיל בין הקדושה לבין האמונה, אבל כשמגיע לשלימות "חציו לכם" בטלה הבנתו, והוא נהיה בבחי' בהמה, וא"כ מנין הבנתו? מ"הייתי עמד"; ואז הקדושה אינה מפורדת מהאמונה. ומה שאנו מתפללים "וחננו מאתך חכמה בינה ודעת", פירושו שנשיג את ההבנה שאין הבנה - רק שיש סיבה.

האדם נברא בבחי' גולם, שאין לו כלום מעצמו, רק סיבה מפעילה אותו, ולכן בכל פעולה שאדם עושה, לכאורה היה צריך למצוא את המפעיל שהוא טמיר ונעלם - השכל הנעלם מכל רעיון, אך דא עקא, הוא כל כך "אין", ובריאתו כל כך בבחינת גולם, עד שנוטל הגדולה לעצמו - לומר כל פעולותי שלי הם, והבורא - המפעיל הבלעדי, לא קיים, שהרי האדם עצמו הוא המציאות, ונהי' בחי' גלות - שכינתא בגלותא - שהבריאה שהיא בחי' גולם, נהית בבחינת עשיה בלי סיבה, והאדם נהפך להיות מעמד, ונעלם ה"סיבת כל הסיבות", והקדושה אינה עוד מציאות באדם, וכל דיבורו מהקדושה אין זה אלא סיפוק עצמי מהפעולה אותה נוהג הוא לכנות קדושה, אבל הקדושה בגלות, אין "חציו לכם וחציו לה", כי האדם נטל לעצמו השלימות.

אך, כשם שאברהם אבינו ע"ה "האמין בה" ועם ישראל "ויאמינו בה", כך צריך כל אחד

ואחד להגיע לאותה בחינה, דהיינו כשמתפקידו לעשות פעולה כל שהיא שזה בבחינת "לכם", יעשנה, - אבל עליו לדעת ש"חציו לה" - שחי בקרבו סיבה; וכיצד ידע זאת? כיגיע לבחי' גולם, שיכיר בבהירות את מציאותו, ואז כשיעשה את הפעולה, הוא בבחי' "תוהו ובוהו" - כבריאת השי"ת את העולם, "תוהו ובוהו", ואז כל פעולה ופעולה הנעשית על ידי זה רק סיבה, - חציו לה", ונהיה שלימות הביטול, שקיים בו נעלם, הוא המפעיל הוא הבורא.

וכדי להשיג עבודה זו, צריכים לחיות תמיד בבחי' "חיל ורעדה יאחזון", לזכור תמיד את הסכנה, ולא לשכוח אפי' לנשימה אחת שהוא בבחינת גולם, וכשחי כך ועשה פעולה, הרי מיד מתעורר בו פחד שמא ינתק מהסכנה, וישכח שהוא תלוי ברחמים בכל עת; וזאת היתה עבודתם של אלו שדרכם ועל ידם התפרסם, שחי באויר העולם מציאות שמלא כל הארץ כבודו, ועל ידו ניזון העולם, וכל פעולה שאדם עושה, הרי זה שלימות הסיבה, בלי הסיבה לא היה עושה שום פעולה.

והבחינה הזאת, לחיות כך, שהוא חי רק ע"י סיבות, צריכה לבוא ע"י בחירה דייקא, אחרי עשותו את הפעולה שעשה, עליו לחזור לבחינת גולם ולשוב לחיות בשלימות הסיבות - שלימות "טמיר ונעלם", ואם אינו שב לחיות בבחי' "גולם", אין שלימות טמיר ונעלם, שאינו חי בשלימות ע"י סיבות, הוא בבחינת "בחנני ונסני", והוא מציאות לעצמו.

המשך יבוא אי"ה

פנינים יקרים מענינא דיומא (תשובה)

שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעוונך, מי שהרשיע כל כך עד שכופר במלכות שמים, בכל זאת נחשב כשוגג כי כשלת בעיניך ומה עיניך מראות נטמטם ונתעכר טבעו ומדותיו. (באר שמואל)

שובה ישראל עד ה' אלקיך וגו' האף אמנם כי גדלה התשובה אף אם פגע בו מדה"ד ח"ו אל יתיאש מן הרחמים, וזהו שובה ישראל אפילו שכבר מדת הדין פרוסה עליך ויענך וירעיבך מ"מ לא תאמר אין ישועתה לו באלקים סלה כי עוד ידו נטויה וימינו פתוחה לקבל שבים בכל עת ובכל מצב. (באר שמואל)

שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעונך (הושע יד) ידוע ששם הויה מורה על רחמים ואלקים מורה על דין ואמר הכתוב שצריך לשוב בתשובה שלמה כל כך שהנהגת הדין יהיה בעיניו רחמים מגולים כי עצם הצורך להנהגת הדין הוא רחמים גמורים: יה"ר שנוכח לרחמים מגולים. (דברי יחזקאל)

שובה ישראל עד ה' אלקיך (הושע יד) 'עד' מלשון 'עד' והוא ע"פ הרמב"ם בהלכות תשובה (ב, ב) ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, עכ"ל. כלומר שידוע תעלומות מעיד עליו, אבל האדם בעצמו נמצא כל הזמן בחטאתי נגדי תמיד.

מה יתאונו אדם חי גבר על חטאיו (איכה ג) משל לאחד שנטה מדרך המלך במחשבתו שהולך בדרך קצרה, אך בפעם אחר פעם נפל בפת, עד שהבין שאין דרך אחרת מדרך הסלולה שהוא דרך התשובה, וזהו מה יתאונו אדם חי שמסתבך מידי פעם העצה גבר על חטאיו בתשובה. (באר שמואל)

הפותח שער לדפקי בתשובה (ויצרות ימים נוראים) דופקי בתשובה הם האבות ונקראו דופקי בתשובה ומסתמא על מדותיהם יכולים גם אנחנו להיות בכלל דופקי בתשובה, וזהו הפותח שער גם לאבות וגם לבנים. (חדושי הרי"ם)

האומר אחטא ואשוב אין מספיקין בידו וכו' כיון שקלקל ע"י התשובה לכן אין מספיקין בידו. ויש ללמוד ג"כ למי ששב בתשובה וירא ביראת חטא פן יכשלוהו היצה"ר שנית. נמצא שדייקא היראה מהחטא היא זאת שמחזירו בתשובה אין מספיקין בידו לחטוא ומצילין אותו מן החטא. (שפת אמת)

בגמרא השב מאהבה וזונות נעשין זכויות, יש להבין מהיכן בא האהבה קודם התשובה על החטאים, אכן על זה נאמר מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה דכמו שיש אהבה לכנסת ישראל ואין מים רבים של האומות יכולין לכבותה כמו כן יש בכל נפש מישראל גם כן... (שפת אמת)

קחו עמכם דברים וכו' כי בכל איש ישראל נמצא דברי תורה כמ"ש חז"ל בפסוק הבן יקר לי אפרים וכו' מידי דברי בו די דבורי שנתתי בו, וע"י החטא נסתר הארת הדיבורים הנ"ל וע"י התשובה מתבררים, וז"ש אמרו אליו כו' תשא עון כי ועי"ז וקח טוב הטוב שנמצא בלבות בני ישראל, ופירוש קחו עמכם דברים הכוונה לדברים אשר עמכם. (שפת אמת)

מקובל בעולם שיש שלשה סוגי "ערב" המסוגלים והם א. ערב ראש חודש. ב. ערבי שבת. ג. ערב כל יום לפני שכיבת האדם לישון, ואני אומר שיש עוד שלשה סוגי "ערב" שגם הם מסוגלים מאוד לתשובה והם א. ערב כל שעה. ב. ערב כל דקה. ג. ערב כל רגע כדרשת יפה שעה אחת תשובה ומעש"ט. (הס"ק מרוזין זיע"א) גדול יום ה' ונורא מאד קדושת יום הכפורים בכח קדושת היום כה גדולה ונשגבה מצד עצמותה משפיע עלינו השי"ת סליחה וכפרה ביום גדול זה, אולם הטיל הכתוב תנאי בדבר, עליכם לטהר אתכם... (מרכה חיים)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

